JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

PAOLO MENGOZZI

15 päivänä maaliskuuta 2007 [1]

I Johdanto

1. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyi asiassa T-72/04, Hosman-Chevalier vastaan komissio, 13.9.2005 antamallaan tuomiolla [2] (jäljempänä valituksenalainen tuomio) osittain Hosman-Chevalierin nostaman kanteen ja kumosi 8.4. ja 29.10.2003 tehdyt päätökset, joilla Euroopan yhteisöjen komissio epäsi kyseisen asian kantajalta ulkomaankorvauksen ja asettautumiskorvauksen, joista määrätään Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) liitteessä VII olevassa 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja 5 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa, sellaisina kuin henkilöstösäännöt olivat voimassa asian tosiseikkojen tapahtuma-aikana.

2. Yhteisöjen tuomioistuimen on annettava nyt käsiteltävässä asiassa ratkaisu komission kyseisestä tuomiosta tekemästä valituksesta.

1 – Alkuperäinen kieli: italia.

2 – Kok. 2005, s. II-3265.

II Asiaa koskeva lainsäädäntö

3. Henkilöstösääntöjen 69 artiklan mukaan ulkomaankorvauksen suuruus on 16 prosenttia virkamiehelle maksettavan peruspalkan, kotitalouslisän ja huollettavana olevasta lapsesta maksettavan lisän kokonaismäärästä.

4. Henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan kyseinen korvaus myönnetään

"a) virkamiehelle,

– joka ei ole eikä ole koskaan ollut sen valtion kansalainen, jonka alueella

hänen asemapaikkansa sijaitsee ja

– joka ei ole kuusi kuukautta ennen tehtäviensä aloittamista päättyvän viiden vuoden jakson aikana asunut vakituisesti tai harjoittanut pääasiallista ansiotoimintaansa kyseisen valtion Euroopanpuoleisella alueella. Tätä säännöstä sovellettaessa ei oteta huomioon olosuhteita, jotka aiheutuvat toiselle valtiolle tai kansainväliselle organisaatiolle suoritetuista palveluksista".

III Tosiseikat

5. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiossaan vahvistamien tosiseikkojen mukaan Itävallan kansalainen Hosman-Chevalier opiskeli ja työskenteli Itävallassa 14.5.1995 saakka. Hän työskenteli 15.5.1995–17.3.1996 Belgiassa Verbindungsbüro des Landes Tyrolissa (Tirolin osavaltion yhteystoimisto), joka sijaitsee Brysselissä.

6. Hosman-Chevalierin työnantajana oli 18.3.1996–15.11.2002 Brysselissä sijaitseva Itävallan tasavallan pysyvä edustusto Euroopan unionissa (jäljempänä Itävallan pysyvä edustusto). Hän työskenteli ensin Verbindungstelle der Bundesländerin (Itävallan osavaltioiden yhteystoimisto, jäljempänä VB) toimistossa ja tämän jälkeen Österreichischer Gewerkschaftsbundin (Itävallan ammattiliittojen keskusorganisaatio, jäljempänä OGB) toimistossa.

7. Hosman-Chevalier aloitti komission vakinaisena virkamiehenä 16.11.2002. Henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettu viiden vuoden jakso, jota kutsutaan viitejaksoksi, vahvistettiin alkaneeksi 16.5.1997 ja päättyneeksi 15.5.2002.

8. Komission henkilöstön ja hallinnon pääosasto ilmoitti Hosman-Chevalierille 8.4.2003 päivätyllä kirjeellä, ettei hänelle voitu myöntää ulkomaankorvausta, koska sen myöntämisedellytykset eivät täyttyneet.

Nimittävä viranomainen hylkäsi 29.10.2003 tekemällään päätöksellä [henkilöstösääntöjen mukaisen] valituksen, jonka Hosman-Chevalier oli tehnyt 8.4.2003 päivätyssä kirjeessä olleesta päätöksestä. Hylkääminen perustui siihen, että sitä ansiotoimintaa, jota Hosman-Chevalier oli Brysselissä harjoittanut viitejakson aikana, ei voitu pitää henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevassa 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna toiselle valtiolle suoritettuina palveluksina.

IV Oikeudenkäynti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

9. Hosman-Chevalier nosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 20.2.2004 toimittamallaan kirjelmällä kanteen 29.10.2003 tehtyä, hänen valituksensa hylkäävää päätöstä vastaan kanteen, jossa hän vaati päätöksen kumoamista ja komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

10. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi 13.9.2005 antamassaan tuomiossa kanteen osittain perustelluksi ja kumosi riidanalaisen päätöksen sekä 8.4.2003 tehdyn päätöksen siltä osin kuin valituksen vastapuolen vaatimukset oli ymmärrettävä siten, että ne kohdistuivat tähän päätökseen. [3]

11. Tämä ratkaisu johtui siitä, että tuomiossa hyväksyttiin toinen kanneperuste, joka koski henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan rikkomista, [4] ja se oli rakennettu seuraaville perusteille.

12. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin täsmensi ensinnäkin henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan tarkoituksen osalta, [5] että toisessa luetelmakohdassa olevaa säännöstä sovellettaessa valtion käsitteellä "tarkoitetaan ainoastaan valtiota oikeushenkilönä ja kansainvälisen oikeuden ainoana oikeussubjektina sekä sen valtion[hallinnon] elimiä". [6]

13. Tämän jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki siis, oliko palvelusta, jonka Hosman-Chevalier oli suorittanut Itävallan pysyvässä edustustossa viitejakson aikana, pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna valtiolle suoritettuna palveluksena.

14. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomion 30 kohdassa, että "on riidatonta, että palvelusta, jota suoritetaan sellaisille elimille kuten jäsenvaltion pysyvälle edustustolle Euroopan unionissa tai valtion suurlähetystöille, on pidettävä henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevassa 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna valtiolle suoritettuna palveluksena".

15. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi oikeudenkäyntiaineistossa olevien asiakirjojen perusteella tuomion 31–36 kohdassa, että Hosman-Chevalier oli työskennellyt pysyvässä edustustossa koko viitejakson ajan,

3 – Valituksenalainen tuomio, tuomiolauselman 1 kohta.

4 – Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin piti tarpeettomana lausua valituksen vastapuolen esittämistä kahdesta muusta kanneperusteesta, jotka koskivat tosiseikkojen virheellistä arviointia ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista.

5 – Valituksenalaisen tuomion 27 ja 28 kohta.

6 – Valituksenalaisen tuomion 29 kohta.

että hän oli ollut hierarkkisessa alistussuhteessa Itävallan tasavallan pysyvään edustajaan ja että hänen asemansa oli ollut sama kuin muilla tässä edustustossa työskennelleillä toimihenkilöillä ja virkamiehillä. Näiden seikkojen perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätteli, että Hosman-Chevalierin pysyvälle edustustolle viitejakson aikana suorittamaa palvelusta oli pidettävä Itävallan tasavallalle suoritettuna palveluksena.

16. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi tuomion 37–41 kohdassa komission esittämät päinvastaiset väitteet, jotka perustuivat siihen, että Hosman-Chevalier oli suorittanut pysyvässä edustustossa palvelusta sellaisille elimille, joiden tehtävänä oli edustaa muita kuin valtion etuja. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vastasi erityisesti, että yhteisön oikeuden yhdenmukaisen soveltamisen ja yhdenvertaisuusperiaatteen vaatimuksista seuraa, ettei jäsenvaltioiden oikeusjärjestykseen voida viitata yhteisön oikeussäännön tulkitsemiseksi, lukuun ottamatta niitä tilanteita, joissa tällaisesta viittauksesta määrätään nimenomaisesti kyseisessä oikeussäännössä tai joissa oikeussäännön itsenäinen tulkinta ei ole mahdollinen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan tällainen viittaus ei ollut tässä tapauksessa tarpeen, koska jäsenvaltion pysyvä edustusto Euroopan unionissa kuuluu riidattomasti henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevassa 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin valtion elimiin. [7]

17. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomion 42 kohdassa, että "kun henkilö harjoittaa [ansio]toimintaa mainitun kaltaiseen valtioon kuuluvalle elimelle, kuten pysyvälle edustustolle, hän kuuluu täysin henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisen poikkeuksen soveltamisalaan, hoitipa hän tällaisessa elimessä minkälaisia [yksittäisiä] tehtäviä tahansa". Se täsmensi vielä, että muussa tapauksessa "tehtäviä olisi tarkasteltava yksityiskohtaisesti kansallisen oikeuden kannalta, mikä olisi vastoin edellä mainittuja vaatimuksia", kun otetaan huomioon erityisesti se, että "kullakin jäsenvaltiolla on yksinoikeus järjestää [palvelus]yksikkönsä sopivimmaksi katsomallaan tavalla ja määrittää siten virkamiehilleen ja toimihenkilöilleen kuuluvat tavoitteet ja tehtävät".

18. Näillä perusteilla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että komissio oli perusteettomasti jättänyt sivuuttamatta jakson, jonka ajan Hosman-Chevalier oli työskennellyt pysyvässä edustustossa, ja evännyt näin häneltä lainvastaisesti Hosman-Chevalier henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn ulkomaankorvauksen ja tähän korvaukseen liittyvän, tämän liitteen 5 artiklan 1 kohdassa säädetyn asettautumiskorvauksen. Näin ollen se kumosi riidanalaiset päätökset siltä osin kuin niissä evättiin Hosman-Chevalierilta kyseiset korvaukset. [8]

7 – Valituksenalaisen tuomion 40 kohta.

8 – Valituksenalaisen tuomion perusteluosan 42–47 ja 51 kohta sekä tuomiolauselman 1 kohta. Kanne sitä vastoin hylättiin siltä osin kuin siinä viitattiin päivärahan maksamatta jättämiseen, minkä Hosman-Chevalier oli riitauttanut, ks. tuomion perusteluosan 52 kohta ja tuomiolauselman 2 kohta.

V Oikeudenkäynti yhteisöjen tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

19. Komissio on riitauttanut edellä mainitun tuomion yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 29.11.2005 toimittamallaan kirjelmällä.

20. Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

- kumoaa valituksenalaisen tuomion ja palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi sekä
- velvoittaa valituksen vastapuolen korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

21. Hosman-Chevalier vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

- jättää valituksen tutkimatta tutkittavaksi ottamisen edellytysten ilmeisen puuttumisen vuoksi tai toissijaisesti hylkää sen perusteettomana sekä
- velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

VI Asian oikeudellinen tarkastelu

A *Tutkittavaksi ottamisen edellytysten täyttyminen*

22. Hosman-Chevalier kiistää ensisijaisesti valituksen tutkittavaksi ottamisen edellytysten täyttymisen sillä perusteella, että sillä pyritään viime kädessä saamaan yhteisöjen tuomioistuin tutkimaan uudelleen tosiseikat, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo arvioinut valituksenalaisessa tuomiossa.

23. Tämä oikeudenkäyntiväite on hylättävä. Toisin kuin Hosman-Chevalier väittää, valitus perustuu oikeudelliseen perusteeseen, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tulkinnut ja soveltanut väärin henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevaa 4 artiklan 1 kohdan a alakohtaa.

B *Asiakysymys*

1. Asianosaisten lausumat

24. Komissio esittää valituksensa tueksi vain yhden valitusperusteen, joka koskee henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan

1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan lopussa olevan toiselle valtiolle suoritettua palvelusta koskevan käsitteen tulkinnassa tapahtunutta oikeudellista virhettä.

25. Komission mielestä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on väärässä katsoessaan, että tämän edellytyksen täyttymiseksi riittää, että henkilö, joka suorittaa palvelusta, on otettu valtion elimen, kuten Euroopan unionissa olevan pysyvän edustuston, palvelukseen ja osaksi sen organisaatiota. Tällainen näkemys ilmenee implisiittisesti mutta täysin kiistattomasti valituksenalaisen tuomion 31–36 kohdasta, ja se vahvistetaan myöhemmin 42 kohdassa.

26. Komissio sitä vastoin katsoo, että kyseisen edellytyksen täyttymiseksi on esitettävä näyttö suoran oikeudellisen siteen olemassaolosta palvelusta suorittavan henkilön ja valtion välillä, eikä se voi perustua yksinomaan henkilön ottamiseen jonkin valtion elimen palvelukseen tai osaksi sen organisaatiota.

27. Komissio vetoaa väitteensä tueksi pääasiallisesti siihen, että henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan loppuosan tarkoitus, kuten yhteisön tuomioistuimet ovat todenneet, edellyttää toimihenkilöllä, jonka asemaa on arvioitava kyseisen säännöksen perusteella, olleen viitejakson aikana suora side kyseiseen valtioon lain tai sopimuksen perusteella.

28. Se toteaa toiseksi, että tämä säännös on poikkeus ulkomaankorvauksen myöntämisedellytyksistä ja että sitä on näin ollen tulkittava suppeasti.

29. Kolmanneksi komissio katsoo, että tästä säännöksestä valituksenalaisessa tuomiossa omaksuttu tulkinta poikkeaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, joka koskee tätä toiselle valtiolle suoritetun palveluksen käsitettä, ja oikeuskäytännöstä, jossa on sovellettu vaihtoehtoista, kansainväliselle organisaatiolle suoritetun palveluksen käsitettä. Komissio viittaa jälkimmäistä edellytystä koskevien ratkaisujen osalta erityisesti asiassa Nevin vastaan komissio [9] ja asiassa Lo Giudice vastaan parlamentti [10] annettuihin tuomioihin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi niissä, että henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan loppuosan soveltamisedellytykset eivät täyty sellaisen palveluksen osalta, jota suoritetaan kansainväliselle organisaatiolle sellaisen sopimussuhteen puuttuessa, joka muodostaisi suoran oikeudellisen siteen virkamiehen ja sen

9 – Asia T-127/00, Nevin v. komissio, tuomio 11.9.2002 (Kok. H. 2002, s. I-A-149 ja II-781, 51 kohta).

10 – Asia T-43/93, Lo Giudice v. parlamentti, tuomio 22.3.1995 (Kok. H. 1995, s. I-A-57 ja II-189, 36 kohta).

toimielimen välille, jolle palvelus suoritettiin. Komissio katsoo, että sen arvioinnissa, onko olemassa jompikumpi niistä tilanteista, joita varten tässä säännöksessä vahvistettu sääntely on annettu (toiselle valtiolle tai kansainväliselle organisaatiolle suoritettu palvelus), on noudatettava yhtenäisiä tulkintaperiaatteita, koska muutoin järjestelmä olisi ristiriitainen.

30. Komissio päättelee, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisessa tuomiossa yhteisön oikeuden vastaisesti jättänyt selvittämättä, oliko valituksen vastapuolen ja Itävallan tasavallan välillä tällainen suora oikeudellinen side. Se toteaa sitten, ettei tämä edellytys täyty esillä olevassa asiassa, koska Hosman-Chevalier oli viitejakson aikana ensin VB:n ja sen jälkeen OGB:n palveluksessa.

31. Hosman-Chevalier kiistää täysin perusteettomina kaikki komission väitteet ja katsoo, että valituksenalaisessa tuomiossa ei ole komission esittämiä virheitä.

2. Arviointi

a) Alustavia huomioita

32. Jotta kyettäisiin rajaamaan asianmukaisesti tämän oikeudenkäynnin kohde, on aluksi todettava, että vaikka valituksenalaisessa tuomiossa on määritelmä henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan lopussa olevasta valtion käsitteestä,[11] se, minkä vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kumonnut riidanalaiset päätökset, kuten tuomion 31–36 ja 42 kohdassa todetaan, on tehnyt tarpeettomaksi sen, että se ottaisi kantaa siihen, kattaako tämä käsite elimet, joiden palveluksessa Hosman-Chevalier on työskennellyt viitejakson aikana.

33. Tästä syystä komission valitusperuste, jolla se pyrkii kiistämään niiden syiden pätevyyden, joiden perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että kyseisten elinten luonteesta riippumatta valituksen vastapuolen ja Itävallan tasavallan välillä oli säännöksen soveltamisen edellyttämä side, sen enempää kuin valituksen vastapuolen esittämät väitteet, joilla ainoastaan kiistetään toisen osapuolen esittämien väitteiden oikeellisuus, eivät kohdistu valituksenalaisessa tuomiossa omaksuttuun valtion käsitteeseen.

34. Se, onko käsitteestä omaksuttu tulkinta oikea, jää siten pääasiakysymyksen ja tämän

11 – On muistettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa valituksenalaisen tuomion 29 kohdassa seuraavaa: "Tämän artiklan mukaisella valtion käsitteellä tarkoitetaan ainoastaan valtiota oikeushenkilönä ja kansainvälisen oikeuden ainoana oikeussubjektina sekä tämän valtion hallintoelimiä." Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin täsmentää tämän jälkeen tuomionsa 40 kohdassa, että tätä käsitettä on mahdollisuuksien mukaan tulkittava jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksiin nähden itsenäisesti.

oikeudenkäynnin ulkopuolelle, sillä se ei ainakaan valituksenalaiseen tuomioon kohdistetun puhtaan laillisuusvalvonnan yhteydessä [12] edellytä yhteisöjen tuomioistuimen lausuvan siitä.

35. Vaikka nyt käsiteltävä asia koskee samaa henkilöstösääntöjen säännöstä, siinä tulee siten esiin eri tulkintakysymys kuin se, jota käsiteltiin asiassa C-7/06 P, Beatriz Salvador García vastaan komissio, asiassa C-8/06 P, Anna Herrero Romeu vastaan komissio, asiassa C-9/06 P, Tomás Salazar Brier vastaan komissio, asiassa C-10/06 P, Rafael De Bustamante Tello vastaan neuvosto ja asiassa C-211/06 P, Adam vastaan komissio, jotka ovat parhaillaan vireillä yhteisöjen tuomioistuimessa.

36. Näissä asioissa valittajina olevat virkamiehet, joilta on evätty ulkomaankorvaus, olivat ennen siirtymistä yhteisön palvelukseen työskennelleet Brysselissä elimissä, joiden tehtävänä on valtionsisäisten alueellisten yhteisöjen etujen ajaminen. [13] Missään näistä tapauksista valittajat eivät olleet olleet sellaisissa suhteissa niiden valtioiden pysyvään edustustoon, joihin kyseiset elimet kuuluvat, joiden voitaisiin katsoa olevan rinnastettavissa suhteeseen, joka Hosman-Chevalierilla oli Itävallan pysyvään edustustoon nyt käsiteltävässä asiassa. Yhteisöjen tuomioistuinta pyydetään näissä asioissa lausumaan valtion käsitteestä, joka mainitaan henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan lopussa mainitun valtion käsitteen tulkinnasta sen selvittämiseksi, onko tämä käsite sovellettavissa kyseisiin elimiin.

37. Nyt käsiteltävässä asiassa on sen sijaan kysymys edellytyksistä, joiden on täytyttävä, jotta voitaisiin katsoa, että toimihenkilön työskentelyyn, jonka perusteella vahvistetaan oikeus ulkomaankorvaukseen, liittyy "olosuhteita, jotka aiheutuvat toiselle valtiolle – – suoritetusta palveluksesta", ja sivuuttaa tämän perusteella henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan lopussa tarkoitetut työskentelyjaksot. Yhteisöjen tuomioistuimen on ratkaistava erityisesti, riittääkö tähän pelkästään se, että palvelusta suorittaa henkilö, joka on valtion elimen palveluksessa ja osa sen organisaatiota, riippumatta siitä, kuuluvatko elimet, joille palvelus on välittömästi suoritettu, tässä säännöksessä tarkoitetun valtion käsitteen alaan.

38. Tämän jälkeen on käytävä nopeasti läpi ne keskeiset tulkinnat, jotka on oikeuskäytännössä omaksuttu käsitteestä "olosuhteita,

12 – Jäljempänä esitettävistä syistä katson, että nyt käsiteltävää valitusta ei pidä hyväksyä ja että yhteisöjen tuomioistuimella on siten mahdollisuus antaa asiassa lopullinen ratkaisu.

13 – Kyseessä ovat tietyt Espanjan autonomiset alueet ja asian C-211/06 P valittajan osalta eräs Saksan osavaltio.

jotka aiheutuvat toiselle valtiolle tai kansainväliselle organisaatiolle suoritetusta palveluksesta".

39. Vaikka yhteisöjen tuomioistuimen tätä koskevat ratkaisut ovat hajanaisia, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on sitä vastoin olemassa runsaasti vaikkakaan ei aina täysin yhdenmukaista oikeuskäytäntöä, johon on aiheellista tässä palata erityisesti siksi, että komissio on väittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen muun muassa poikenneen aikaisemmasta oikeuskäytännöstään. Jäljempänä mainittavista tuomioista saadaan hyödyllisiä ohjeita siihen, miten henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan lopussa olevan säännöksen i) luonne ja tarkoitus sekä sen ii) soveltamisedellytykset on määriteltävä.

b) Oikeuskäytännön tarkastelu

i) Henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan loppuosan säännöksen luonne ja tarkoitus

40. Edellä todettiin, että tulkitessaan tätä säännöstä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on omaksunut oikeuskäytännössään ratkaisuja, jotka eivät aina ole olleet samanlaisia. Tämä pätee erityisesti siihen, miten siinä olevan säännön luonne on ymmärrettävä.

41. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin piti asiassa Vardakas vastaan komissio antamassaan tuomiossa [14] lähtökohtana sellaista tulkintaa henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevasta 4 artiklan 1 kohdan a alakohdasta, joka ei todellisuudessa vastaa säännöksen sanamuotoa, ja vahvisti, että toisen luetelmakohdan lopussa oleva säännös on *poikkeuksen poikkeus*, jota on sellaisena tulkittava *laajasti*. [15] Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vertasi samassa tuomiossa keskenään liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohtaa [16] ja teki sen päätelmän, että a alakohdassa käytetyllä ilmaisulla "olosuhteita, jotka aiheutuvat – – kansainväliselle organisaatiolle suoritet[us]ta palvelu[ksesta]" on "jonkin verran laajempi soveltamisala" kuin b alakohdassa olevalla ilmaisulla "hoitaakseen tehtäviään – – kansainvälisen organisaation palveluksessa", ja totesi tämän perusteella, että "henkilöstösääntöjen laatijat ovat käyttäneet laajaa ilmaisua silloin, kun

14 – Asia T-4/92, Vardakas v. komissio, tuomio 30.3.1993 (Kok. 1993, s. II-357).

15 – Ks. tuomion 34 kohta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätyy tähän lopputulokseen todettuaan, että säännös kuuluu sääntelyyn, jossa on kolme tasoa: *sääntö*, jonka perusteella ulkomaankorvaus kuuluu virkamiehille, jotka eivät ole eivätkä ole koskaan olleet sen valtion kansalaisia, jonka alueella sijaitsee sen toimielimen asemapaikka, jonka palvelukseen heidät on otettu (ensimmäinen luetelmakohta); *poikkeus*, jonka perusteella kyseinen korvaus ei kuulu virkamiehelle, joka on viitejakson aikana asunut vakituisesti tai harjoittanut pääasiallista ansiotoimintaansa kyseisen valtion alueella (toinen luetelmakohta), ja *poikkeuksesta tehtävä poikkeus*, joka mahdollistaa sen, että ei oteta huomioon olosuhteita, jotka aiheutuvat toiselle valtiolle tai kansainväliselle organisaatiolle suoritetusta palvelusta (toisen luetelmakohdan loppuosa).

16 – Henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan ulkomaankorvaus myönnetään "virkamiehelle, joka on tai on ollut sen valtion kansalainen, jonka alueella hänen asemapaikkansa sijaitsee, ja joka on ennen palvelukseen tuloaan asunut vakituisesti kymmenen vuotta kyseisen valtion eurooppalaisen alueen ulkopuolella muusta syystä kuin hoitaakseen tehtäviään jonkin valtion tai kansainvälisen organisaation palveluksessa".

kyseessä on ulkomaankorvauksen myöntäminen toimihenkilöille, ja vastaavasti suppeampaa ilmaisua silloin, kun kyseessä on kyseisen etuuden epääminen heiltä". [17] Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätteli tämän perusteella, että "lainsäätäjän tarkoituksena on ollut – – myöntää ulkomaankorvaus laajalle henkilöryhmälle". [18]

42. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi sitä vastoin asiassa Olesen vastaan komissio antamassaan tuomiossa, [19] että henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan loppuosaa on tulkittava *suppeasti*, [20] koska se on "ulkomaankorvauksen myöntämisedellytyksistä tehtävä *poikkeus*". [21] Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin täsmensi lisäksi kyseisessä tuomiossa, että kyseistä säännöstä on tulkittava suppeasti myös sen vuoksi, että sen kohteena on taloudellisten etujen myöntäminen. [22]

43. On todettava, että kumpikaan näistä kahdesta näkemyksestä ei täysin vakuuta.

44. En yhdy tulkintaan, joka on esitetty asiassa Vardakas vastaan komissio annetussa tuomiossa ja joka on mielestäni ristiriidassa henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan sanamuodon kanssa, sillä tästä sanamuodosta ilmenee, että kyseisen säännöksen ensimmäisessä ja toisessa luetelmakohdassa on säännöksiä, joissa vahvistetaan edellytykset (joista kumpikin on kieltomuodossa), joiden molempien on täytyttävä, jotta asianomaisella olisi oikeus ulkomaankorvaukseen kyseisen säännöksen nojalla, mutta niissä ei ole mitään sellaista, jonka perusteella voitaisiin päätellä, että näiden säännösten välillä olisi sääntö–poikkeus-suhde. [23]

45. Kuitenkaan myöskään asiassa Olesen vastaan komissio annetussa tuomiossa omaksuttu näkemys ei ole mielestäni vakuuttava.

46. Pohdin näet sitä, voitaisiinko tätä säännöstä, jonka tulkinnasta on erimielisyyttä, todellisuudessa pitää "ulkomaankorvauksen myöntämisedellytyksistä tehtävänä poikkeuksena". Ensinnäkin sekä sen sijainnista säädöstekstissä että siinä käytetystä ilmaisusta "tätä säännöstä sovellettaessa" ilmenee, että siinä viitataan *yksinomaan* 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisessa luetelmakohdassa mainittuun edellytykseen eli siihen,

17 – Tuomion 36 kohta.

18 – Tuomion 37 kohta.

19 – Asia T-190/03, Olesen v. komissio, tuomio 30.6.2005 (Kok. H. 2005, s. I-A-181, s. II-805).

20 – Tuomion 47 kohta. Kursivointi tässä.

21 – Samansuuntaisesti totesi jo julkisasiamies Darmon asiassa De Angelis v. komissio antamassaan ratkaisuehdotuksessa. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä luonnehditaan usein nyt käsiteltävää säännöstä "poikkeukseksi".

22 – 48 kohta.

23 – Toisin sanoen edellytyksenä ulkomaankorvauksen myöntämiselle ei ole se, että asianomainen ei ole asemapaikan valtion kansalainen, vaan pikemminkin todellinen muuttotilanne, joka kohtaa virkamiestä, kun hän tulee palvelukseen. Tällaista tulkintaa näyttäisi tukevan myös 4 artiklan 1 kohdan b alakohta, jossa säädetään, että asemapaikan valtion kansalainen voi tietyissä tilanteissa saada ulkomaankorvauksen.

että asianomainen ei ole viitejakson aikana "asunut vakituisesti tai harjoittanut pääasiallista ansiotoimintaansa kyseisen valtion – – alueella". Toiseksi vaikuttaa siltä, että siinä pikemminkin säädetään sitä edeltävän säännön *soveltamisperusteesta* kuin otetaan käyttöön sitä koskeva poikkeus. [24] Vaikka olisikin kyse poikkeuksesta, koskisi se joka tapauksessa yksinomaan viitejakson laskentatapaa kyseisen säännöksen soveltamista varten eikä siinä säädettyä edellytystä, koska myös sellaisten henkilöiden on joka tapauksessa täytettävä kyseinen edellytys, jotka ovat suorittaneet palvelusta valtiolle tai kansainväliselle organisaatiolle ja joilla on siten oikeus siihen, että näitä työskentelyjaksoja ei oteta huomioon. [25]

47. Toisaalta – käsittelemättä lähemmin aineelliselta kannalta sen periaatteen soveltamista julkishallinnon palvelussuhteisiin, jonka yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut toisessa asiayhteydessä [26] ja jonka mukaan yhteisön oikeussääntöjä, joilla perustetaan oikeus yhteisön varoista rahoitettaviin taloudellisiin etuuksiin, on tulkittava suppeasti [27] – on selvennettävä, että edellä mainittu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen viittaus oikeussäännön suppeaan tulkintaan on ymmärrettävä enintään siten, että sillä suljetaan pois mahdollisuus analogiseen tulkintaan, eikä sillä voida missään tapauksessa perustella tulkintaa, jolla tämän oikeussäännön merkitys joutuisi ristiriitaan säännöksen kanssa tai jolla rajoitetaan sen "luonnollista" soveltamisalaa.

48. Henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan lopussa olevan säännöksen tarkoituksesta ja yleisemmin ulkomaankorvauksen käyttöönoton tarkoituksesta on oikeuskäytännössä sen sijaan yksiselitteisempi näkemys.

49. Kuten Yhteisöjen tuomioistuin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ovat

24 – Jotta käsitepari pääsääntö – poikkeussääntö tai käsitepari sääntö, josta poiketaan – poikkeava sääntö voisi toimia, on välttämätöntä, että poikkeussäännöllä tai poikkeavalla säännöllä on tietyssä tilanteessa, jota muuten säänneltäisiin pääsäännöllä tai säännöllä, josta poiketaan, erilaiset vaikutukset kuin silloin kun tapausta säänneltäisiin pääsäännöllä tai säännöllä, josta poiketaan. Nyt esillä olevassa asiassa säännössä, joka oletetaan pääsäännöksi tai säännöksi, josta poiketaan, vahvistetaan, että virkamiehellä, joka on viitejakson aikana asunut vakituisesti tai harjoittanut pääasiallista ansiotoimintaansa asemapaikan valtion alueella (tilanteen kuvaus), ei ole oikeutta ulkomaankorvaukseen (vaikutus). Säännössä, joka oletetaan poikkeussäännöksi tai poikkeavaksi säännöksi, vahvistetaan, että olosuhteita, jotka aiheutuvat toiselle valtiolle suoritetuista palveluksista (tilanteen kuvaus), ei oteta huomioon (vaikutus). Poikkeussäännön vaikutuksena ei ole se, että pääsäännön soveltamisalasta poistettaisiin joitakin tilanteita, joita säänneltäisiin eri tavalla: virkamiehellä, joka on suorittanut palvelua toiselle valtiolle viitejakson aikana, ei ole *automaattisesti* oikeutta ulkomaankorvaukseen (vaikutus, joka toteutuisi, mikäli poikkeussäännöllä tai poikkeavalla säännöllä poistettaisiin pääsääntö tai sääntö, josta poiketaan), vaan hänellä on ainoastaan oikeus siihen, että sitä *ei oteta huomioon* laskettaessa viitejaksosta aika, joka on kulunut kyseisen toiminnan harjoittamiseen. Tästä seuraa mielestäni, että kyseessä olevalla määräyksellä ei oteta käyttöön poikkeussääntöä tai poikkeavaa sääntöä 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisessa luetelmakohdassa asetetusta edellytyksestä, vaan siinä ainoastaan säädetään kyseisen edellytyksen *soveltamisperusteesta*.

25 – Ks. vastaavasti asia 211/87, Nuñez v. komissio, tuomio 31.5.1988 (Kok. 1988, s. 2791).

26 – Yhteisen maatalouspolitiikan alalla myönnettävät rahoitustuet.

27 – Kyseessä on tulkintatapa, jota ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toteuttanut vakiintuneesti asiassa T-41/89, Schwedler v. parlamentti, 8.3.1990 antamastaan tuomiosta (Kok. 1990, s. II-79) lähtien: ks. inter alia esim. asiassa Olesen v. komissio annetun tuomion 48 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö. Julkisasiamies Tesauro hylkäsi ratkaisuehdotuksessa, jonka hän esitti asiassa, jonka kohteena oli edellä mainitun tuomion kumoaminen, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tätä koskevat perustelut, ks. julkisasiamiehen asiassa C-132/90 P, Schwedler v. parlamentti, antama ratkaisuehdotus (tuomio 28.11.1991, Kok. 1991, s. I-5745).

vakiintuneesti todenneet, "ulkomaankorvauksen tarkoituksena on korvata kustannukset ja erityiset hankaluudet, joita aiheutuu tehtävien pysyvästä harjoittamisesta maassa, johon virkamies ei ole luonut pysyviä siteitä ennen palvelukseen tuloaan". [28]

50. Henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan lopussa olevan säännöksen osalta vakiintuneessa oikeuskäytännössä on katsottu, että sen tarkoituksena on olla rankaisematta ulkomaankorvauksen menetyksellä virkamiehiä, jotka ovat sijoittautuneet asemapaikan maahan suorittaakseen palvelusta jollekin toiselle valtiolle tai kansainväliselle organisaatiolle, [29] koska ei voida katsoa, että he "olisivat luoneet pysyviä siteitä asemapaikan maahan, koska heidän oleskelunsa kyseisessä maassa on ollut tilapäinen". [30]

51. Tämä sivuuttamissääntö, joka on osa nyt käsiteltävänä olevaa säännöstä, näyttää siis perustuvan olettamaan, jonka mukaan palveluksen suorittaminen jollekin valtiolle tai kansainväliselle organisaatiolle ei sellaisenaan ole omiaan luomaan kestäviä siteitä asianomaisen ja sen valtion välille, jossa tällaista palvelusta suoritetaan. [31]

52. Miten tämä olettama on perusteltavissa?

53. Koska oikeuskäytännössä ei mainita asiasta mitään, tästä voidaan esittää muutamia vaihtoehtoisia näkemyksiä.

54. Ensimmäinen selitys voidaan saada kokemusperusteisesta olettamasta, jonka mukaan toiminta, jota harjoitetaan ulkomailla muulle valtiolle kuin sille, jossa palvelus suoritetaan, tai kansainväliselle organisaatiolle, on yleensä väliaikaista: kansainvälisen organisaation virkamiehet samoin kuin jonkin valtion diplomaattikunta voidaan helposti määrätä vaihtamaan asemamaata, eikä heillä ole siten intressiä luoda kestäviä siteitä valtioon, jossa palveluspaikka on.

55. Toinen selitys olettamalle voisi perustua työympäristön erityispiirteisiin kansainvälisissä organisaatioissa ja valtioiden ulkomai-

28 – Ks. mm. asia 21/74, Airola v. komissio, tuomio 20.2.1975 (Kok. 1975, s. 221, 8 kohta); asia 188/83, Witte v. parlamentti, tuomio 9.10.1984 (Kok. 1984, s. 3465, 8 kohta); asia 246/83, De Angelis v. parlamentti, tuomio 2.5.1985 (Kok. 1985, s. 1253, 13 kohta); asia 61/85, Von Neuhoff von der Ley v. komissio, tuomio 24.6.1987 (Kok. 1987, s. 2853, 7 kohta); asia T-28/98, J v. komissio, tuomio 28.9.1999 (Kok. H. 1999, s. I-A-185 ja II-973, 32 kohta); asia T-18/98, Reichert v. parlamentti, tuomio 13.4.2000 (Kok. H. 2000, s. II-309, 25 kohta) ja em. asia Olesen v. komissio, tuomion 44 kohta.

29 – Edellä alaviitteessä 25 mainittu asia Nuñez v. komissio.

30 – Asia 132/79, Vutera v. komissio, tuomio 15.1.1981 (Kok. 1981 s. 127, 8 kohta); em. asia De Angelis v. komissio, tuomion 13 kohta ja asia T-127/00, Nevin, tuomio 11.9.2002 (Kok. H. 2002, s. I-A-149 ja II-781, 50 kohta).

31 – Vastaavanlainen mutta päinvastainen päätelmä on tehty saman 4 artiklan 1 kohdan b alakohtaan sisältyvästä säännöksestä. Ks. asia T-317/99, Lemaitre v. komissio, tuomio 27.9.2000 (Kok. H. 2000, s. I-A-191 ja II-867, 59 kohta).

sissa edustustoissa. Koska työelämällä on usein keskeinen merkitys yksilön sopeutumisessa uuteen yhteiskuntaan, se, että työympäristö koostuu lähinnä henkilöistä, jotka eivät ole sijoittautuneet pysyvästi valtioon, jossa palveluspaikka sijaitsee, ja joilla ei ole kyseisen valtion kansalaisuutta, voi vaikeuttaa kestävien sosiaalisten suhteiden luomista sillä tavoin, että se mahdollistaisi todellisen ja aidon integroitumisen kyseiseen valtioon.

56. Palvelusjakson sivuuttamista koskevalla säännöllä tavoitelluille päämäärille ei voi myöskään olla vieras vaatimus siitä, että ylläpidetään yhteisön toimielinten palvelukseenottokykyä ja säilytetään sen houkuttelevuus muiden kuin palveluspaikan valtion kansalaisille. Tämä pätee erityisesti tilanteisiin, jossa tätä sääntöä sovelletaan kansainvälisille organisaatioille suoritettuihin palveluksiin, kahdestakin syystä: jotta ei tehtäisi palvelusten määräaikaista suorittamista yhteisön toimielimille vähemmän kiinnostavaksi ja jotta ei vastaavasti vähennettäisi niiden kiinnostusta, jotka ovat jo suorittaneet tällaista palvelusta, tulla toimielinten palvelukseen pysyvästi.

57. Pohdin lopuksi sitä, riittääkö edellä esitetty selittämään nyt käsiteltävän säännöksen perustana olevan olettaman vai onko sen tarkoituksena pikemminkin se, että annetaan valtioille ja kansainvälisille organisaatioille jonkinlainen etuoikeus, joka ilmenee siten, että määrätään erityisjärjestelystä (vain viitejakson laskutavan osalta) niiden hyväksi, jotka ovat suorittaneet palvelusta niiden elimille, ja jolla pyritään poistamaan valtioiden ja kansainvälisten organisaatioiden henkilöstön alueellisen liikkuvuuden esteet. Edellä esitettyjen perustelujen riittämättömyys on erityisen ilmeistä, kun otetaan huomioon se, että ne ovat omiaan tukemaan olettamaa siitä, että integroitumattomuus palveluspaikan valtioon koskee sekä kyseisessä säännöksessä kuvattuja olosuhteita että olosuhteita, jotka perustuvat palvelukseen, jota suoritetaan ulkomailla muille yhteisöille kuin valtioille ja kansainvälisille organisaatioille (siitä riippumatta mikä merkitys näille käsitteille on annettava tulkintavaiheessa). [32]

ii) Henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan loppuosan soveltamisedellytykset

– Katsaus oikeuskäytäntöön

58. Koska katson komission tavoin, että nyt käsiteltävän oikeussäännön soveltamisedelly-

32 – Tässä yhteydessä on mainittava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi asiassa T-251/02, E v. komissio, 13.12.2004 antamassaan tuomiossa (Kok. H. 2004, s. I-A-359 ja II-1643) henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan loppuosaa koskeneen lainvastaisuusväitteen, joka perustui nimenomaan siihen, että tämä säännös olisi ristiriidassa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kanssa. Kantaja riitautti palvelujakson sivuuttamista koskevan säännön soveltamisen itseensä vedoten siihen, että hänet oli lähetetty englantilaisesta asianajotoimistosta, jossa hän työskenteli, harjoittamaan ansiotoimintaansa osaksi viitejaksoa Brysselin toimipaikkaan, eikä hän ollut luonut tämän kokemuksen perusteella pysyviä siteitä Belgiaan.

tysten täyttymisen arviointi on johdonmukaisuuden nimissä suoritettava samoin perustein molemmissa siinä tarkoitetuissa tilanteissa ("toiselle valtiolle suoritettu palvelus" ja "kansainväliselle organisaatiolle suoritettu palvelus"), jäljempänä esitettävä katsaus sisältää tuomioita, jotka koskevat erotuksetta jompaakumpaa tilannetta. [33]

59. Yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt henkilöllisten soveltamisedellytysten osalta asiassa De Angelis vastaan komissio antamassaan tuomiossa, [34] että kyseinen säännös "koskee ainoastaan olosuhteita, jotka perustuvat palvelukseen tulevan *virkamiehen itsensä* [35] suorittamaan palvelukseen" eikä sitä voida laajentaa koskemaan virkamiestä, joka on oleskellut palveluspaikan maassa sen vuoksi, että hän on seurannut sinne oikeudellisen velvoitteen perusteella puolisoa, joka on muuttanut sinne ryhtyäkseen työskentelemään yhteisön palveluksessa.

60. Objektiivisten edellytysten osalta on mainittava ennen kaikkea asiassa Lo Giudice vastaan parlamentti annettu tuomio, [36] jonka komissio on maininnut useaan kertaan kirjelmissään ja jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi ensi kertaa, että välttämätön edellytys nyt käsiteltävän säännöksen soveltamiseksi on se, että virkamiehen ja asianomaisen kansainvälisen organisaation välillä on suora oikeudellinen side. Kantaja oli kyseiseen tuomioon johtaneessa asiassa ennen tuloaan parlamentin virkamieheksi suorittanut tietopalveluksia komissiolle ja Euroopan parlamentille sellaisen hankintasopimuksen perusteella, joka oli tehty kyseisten toimielinten ja hänen työnantajinaan olleiden yhtiöiden välillä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että kantajaa ei ollut "otettu sopimuksen perusteella tai muulla tavoin suoraan yhteisön toimielimen palvelukseen Euroopan yhteisön muihin toimihenkilöihin sovellettavan järjestelyn tai muun yhteisön säädöksen mukaisesti", että tässä tapauksessa ei ollut "minkäänlaista suoraa palvelussuhdetta asianomaisten toimielinten kanssa ja että tästä syystä kantaja ei ollut kyseisten toimielinten työnjohdon alainen". [37] Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomion 36 kohdassa yleisemmin, että jotta palvelusjakson sivuuttamista koskeva sääntö voitaisiin ottaa huomioon, "asianomaisella on *ainakin* täytynyt olla *suora oikeudellinen side asianomaiseen* toimielimeen". [38]

61. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehtävänä oli asiassa Diamantaras vastaan komissio [39] antaa ratkaisu kantajan

33 – Lisäksi on välttämätöntä täsmentää, että edellä nyt käsiteltävän asian kohteesta esitetyn mukaisesti jäljempänä esitetyssä analyysissä ei käsitellä oikeuskäytännössä esitettyä määritelmää käsitteistä "valtio" ja "kansainvälinen järjestö" riidanalaisen säännöstä tulkinnassa.

34 – Mainittu edellä alaviitteessä 28, tuomion 14 kohta.

35 – Kursivointi tässä.

36 – Mainittu edellä alaviitteessä 10.

37 – Tuomion 34 kohta. Epävirallinen käännös tuomion ranskankielisestä versiosta.

38 – Epävirallinen käännös tuomion ranskankielisestä versiosta, kursivointi tässä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan "tällainen tulkinta vastaa myös toimielinten oikeutta määrätä itsenäisesti osastojensa sisäisestä organisoinnista, mikä antaa niille oikeuden kutsua kolmansia osapuolia, jotka eivät kuulu niiden hierarkkiseen organisaatioon, suorittamaan palvelua taatakseen yksittäisten tehtävien hoitamisen.

39 – Asia T-72/94, Diamantaras v. komissio, tuomio 14.12.1995 (Kok. H. 1995, s. I-A-285 ja II-865, 52 kohta).

oikeudesta saada sivuutetuksi palvelusjakso, jonka aikana hän oli työskennellyt komissiossa itsenäisenä konsulttina. Se totesi, että nyt käsiteltävä säännös ei koske yksinomaan valtion *virkamiehiä* tai henkilöitä, *jotka ovat kuuluneet* jonkin kansainvälisen organisaation *henkilöstöön*. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mielestä komission itsenäisen konsultin asemaa, johon kuuluu kyseisen toimielimen ja kantajan välinen suora oikeudellinen side, oli pidettävä olosuhteina, jotka aiheutuvat kyseisessä säännöksessä tarkoitetusta kansainväliselle organisaatiolle suoritetusta palveluksesta.

62. Vastaajana ollut toimielin vetosi asiassa Liaskou vastaan neuvosto [40] siihen, että kantajan ja komission välillä ei ollut minkäänlaista sopimukseen tai lakiin perustuvaa alistussuhdetta, kun kantaja oli suorittanut komissiossa harjoittelujakson. Riita koski tämän jakson oikeudellista luonnehdintaa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että kantaja oli harjoittelujaksonsa aikana sitoutunut suorittamaan komissiolle palvelusta korvausta vastaan ja että *hänen* ja kyseisen toimielimen välisen *suhteen oikeudellista luonnetta* ei voitu katsoa olemattomaksi pelkästään sillä perusteella, että siitä ei ollut tehty minkäänlaista *sopimusta*. Tästä seurasi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan, että kantajan suorittamaa harjoittelujaksoa oli pidettävä olosuhteena, joka aiheutuu henkilöstösäännön liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan lopussa tarkoitetusta kansainväliselle organisaatiolle suoritetusta palveluksesta.

63. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin palasi asiassa Nevin vastaan komissio 11.9.2002 antamassaan tuomiossa [41] suoran oikeudellisen siteen käsitteeseen ja sen merkitykseen, mikä hierarkkisella alistussuhteella virkamiehen ja kansainvälisen organisaation välillä on, arvioitaessa tämän siteen olemassaoloa. Kantaja oli tähän tuomioon johtaneessa asiassa ennen tuloaan komission palvelukseen työskennellyt kyseisessä toimielimessä muun muassa vuokratyöntekijänä. Todettuaan, että kantajan ja komission välillä ei ollut ollut palvelussuhdetta [42] ja että siten ei ollut olemassa asiassa – – Lo Giudice – – vastaan parlamentti annetun tuomion 34 kohdassa jo selvennetyn kaltaista suoraa oikeudellista sidettä, [43] ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ryhtyi selvittämään, voisivatko kantajan esittämät seikat merkitä konkreettisesti tällaista sidettä, vaikka palvelussuhdetta ei ollutkaan olemassa. [44] Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tutkimiin seikkoihin kuului myös se, että kantaja

40 – Asia T-60/00, Liaskou v. neuvosto, tuomio 3.5.2001 (Kok. H. 2001, s. I-A-107 ja II-489, 49 kohta).

41 – Mainittu edellä alaviitteessä 9.

42 – Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki tämän päätelmän tutkittuaan suhteita henkilöstövuokrausyrityksen, henkilöstövuokrausyrityksen työntekijän ja palvelujen käyttäjän välillä Belgian lainsäädännön perusteella (ks. tuomion 53–57 kohta).

43 – Ks. edellä 60 kohta.

44 – Hierarkkisen alistussuhteen lisäksi, johon tekstissä viitataan jäljempänä, kantaja mainitsi seikkoina, joista voidaan päätellä hänen olleen suorassa suhteessa komissioon, erityisesti seuraavat: palvelujen käyttäjälle asetetut lakisääteiset velvoitteet vuokratyöntekijää kohtaan, tietyt muodolliset seikat, jotka liittyvät sekä kantajan ja henkilöstövuokrausyrityksen välillä tehtyyn sopimukseen että henkilöstövuokrausyrityksen kantajalle antamiin asiakirjoihin, tietty määrä kantajalle annettavia etuuksia, joihin komissio sitoutui henkilöstövuokrausyrityksen kanssa tekemänsä sopimuksen liitteenä olleissa yleisissä ehdoissa, ja se, että komissio oli hyväksynyt kantajan nimityksen.

oli hoitaessaan tehtäviään saanut työnohjausta yksinomaan komissiolta. Se piti tätä seikkaa täysin yhteensopivana vuokratyön luonteen kanssa, sillä tällaisessa työssä palvelussuhde ja siten alistussuhde syntyy yksinomaan henkilöstövuokrausyrityksen kanssa: noudattaessaan komission ohjeita kantaja täyttää velvoitteet, joihin hän oli sitoutunut työnantajaansa eli henkilöstövuokrausyritykseen nähden, kun puolestaan näiden ohjeiden noudattamatta jättämisestä aiheutui oikeudellisia seuraamuksia yksinomaan hänen ja henkilöstövuokrausyrityksen välisissä suhteissa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi lisäksi, että "vaikka se, että kantaja oli oikeudellisesti komission määräysvallan alainen, oli erona tilanteeseen, joka oli asiassa Lo Giudice vastaan parlamentti annetun tuomion kohteena, tämä ei poista sitä, että osapuolten välillä ei ole ollut suoria oikeudellisia siteitä, joiden perusteella voitaisiin soveltaa henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan loppuosassa olevaa poikkeusta, kuten kyseisessä asiassa". [45]

64. Edellä lainatussa oikeuskäytännössä tarkoitetun suoran oikeudellisen siteen olemassaoloa edellytetään ilmeisesti myös silloin, kun on sovellettava henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan lopussa olevaa poikkeusta tilanteissa, joissa kyseessä on "toiselle valtiolle suoritettu palvelus".

65. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viittasi edellä 42 kohdassa mainitussa asiassa Olesen vastaan komissio, asiassa Lo Giudice vastaan parlamentti, asiassa Diamantaras vastaan komissio ja asiassa Nevin vastaan komissio annettuihin tuomioihin tukeakseen nyt käsiteltävän säännöksen suppeaa tulkintaa silloinkin kun kyseessä on valtiolle suoritettu palvelus. Vaikka se ei väittänyt nimenomaisesti, että edellä mainituissa tuomioissa kehitettyä suoraa oikeudellista sidettä koskevaa edellytystä pitäisi soveltaa myös tällaisissa tapauksissa, se totesi, että "olisi epäjohdonmukaista pitää yllä kahta vastakkaista näkemystä samasta säännöksestä, eli suppeaa tulkintaa 'kansainväliselle organisaatiolle suoritetun palveluksen' osalta ja laajaa tulkintaa 'toiselle valtiolle suoritetun palveluksen' osalta". [46]

66. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sovelsi sitä vastoin nimenomaisesti suoraa oikeudellista sidettä koskevaa edellytystä asiassa Recale Langarica vastaan komissio antamassaan tuomiossa, [47] jossa se totesi, että kyseisessä asiassa kantajan, joka oli ollut Espanjan oikeuden mukaan perustetun julkisen osakeyhtiön palveluksessa, ja Espanjan valtion välillä ei ollut suoria oikeudellisia siteitä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nojautui lähinnä siihen, että Espanjan valtion ja kantajan välillä *ei ollut sopimussuhdetta,* kun taas sen, että Baskimaan autonominen alue oli kyseisen yhtiön ainoa osakkeenomistaja, katsottiin olevan omiaan osoittamaan ainoastaan, että tämän alueen ja

45 – Tuomion 65 kohta. Epävirallinen käännös tuomion ranskankielisestä versiosta.

46 – 50 kohta. Epävirallinen käännös tuomion ranskankielisestä versiosta.

47 – Asia T-283/03, Recale Langarica v. komissio, tuomio 13.9.2005 (Kok. H. 2005, s. I-A-235, 166 kohta).

kantajan ja etenkin kantajan ja Espanjan kuningaskunnan välillä oli *epäsuora* oikeudellinen side. [48]

– Asian tarkastelu

67. Edellä esitetystä ilmenee, että käsitteen "suora oikeudellinen side", johon komissio viittaa kirjelmissään, on kehittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oikeuskäytännössään.

68. Komissio vetoaa valituksensa tueksi muun muassa siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on poikennut valituksenalaisessa tuomiossa oikeuskäytännöstään, kun se on jättänyt selvittämättä tämän siteen olemassaolon. Se katsoo lisäksi, että "suoralla oikeudellisella siteellä" tarkoitetaan edellä mainitun oikeuskäytännön perusteella sopimukseen tai lakiin perustuvaa sidettä. Lopuksi se väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on asiassa soveltanut hierarkkiseen alistussuhteeseen perustuvaa edellytystä, joka katsottiin suoran oikeudellisen siteen olemassaolon arvioinnissa merkityksettömäksi asiassa Nevin vastaan komissio annetussa tuomiossa, johon edellä jo viitattiin.

69. Ennen kuin menen pidemmälle selvityksessäni, on hyödyllistä esittää syyt, joiden vuoksi selvitykseen, jonka komissio on esittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, ei voida yhtyä.

70. Ensinnäkin on korostettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännössä ei edellytetä palvelusjakson sivuuttamista koskevan säännön soveltamiselle välttämättömän suoran oikeudellisen siteen syntymiseltä sitä, että palvelusta suorittava henkilö *olisi valtion virkamies* tai kuuluisi kansainvälisen organisaation henkilöstöön. [49] Valtion tai kansainvälisen organisaation ei toisin sanoen ole välttämättä tarvinnut olla asianomaisen henkilön työnantajana.

71. Toiseksi on huomautettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on käyttänyt ilmaisua "suora oikeudellinen side" eikä ilmaisua "suora sopimussuhde". Koska tämä valinta ei johdu yksinomaan terminologisesta vaatimuksesta, jonka sanelisi tarve kattaa myös tilanteet, joissa asianomaisen ja valtion tai kansainvälisen organisaation välinen suhde ei perustu sopimukseen vaan lakiin, on mielestäni mahdollista päätellä, että oikeuskäytännössä tarkoitetun siteen *ei tarvitse välttämättä perustua sopimukseen*. Tulkintaan, jonka mukaan tällaisen suoran sopimussuhteen puuttuessa suoraa oikeudellista sidettä koskeva edellytys täyttyisi ainoastaan kun kyseessä olisi sopimusperusteista sidettä suppeampi oikeudellinen side,

48 – Ks. tuomion 167 ja 168 kohta. Suoraa oikeudellista sidettä koskeva edellytys on esitetty myös tuomioissa, joita koskevat valitukset ovat parhaillaan vireillä edellä 35 kohdassa mainituissa asioissa.

49 – Ks. edellä alaviitteessä 39 mainittu asia Diamantaras v. komissio ja edellä alaviitteessä 40 mainittu asia Liaskou v. komissio.

ei myöskään voida yhtyä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi asiassa Liaskou vastaan komissio antamassaan tuomiossa, että tällainen side on olemassa, kun kyseessä on harjoittelija. Toisaalta se hyväksyi asiassa Lo Giudice vastaan parlamentti antamassaan tuomiossa, että edellytetty side on heikompi verrattuna sopimussuhteeseen, todettuaan tuomionsa 34 kohdassa, että kantaja oli sopimussuhteessa ainoastaan kolmanteen yhtiöön, ja myöhemmin 36 kohdassa, että henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevassa 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisessa luetelmakohdassa edellytetään, että "asianomaisella on *ainakin* täytynyt olla *suorat oikeudelliset siteet* asianomaiseen toimielimeen".

72. Vaikka asianomaisen ja valtion väliseen sopimukseen tai lakiin perustuvan suhteen toteaminen oikeuttaa – komission väitteistä poiketen – ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella päättelemään, että kysymyksessä on suora oikeudellinen side, ei tämän oikeuskäytännön perusteella voida kuitenkaan todeta, että mikäli tällainen suhde puuttuu, kyseisen siteen olemassaolo pitäisi yksinomaan tästä syystä sulkea pois.

73. Kolmanneksi katson, että kun asiassa Lo Giudice vastaan parlamentti ja asiassa Nevin vastaan komissio annetuissa tuomioissa mainitaan, että asianomainen on tai ei ole oikeudellisesti valtion tai kansainvälisen organisaation elimen ohjauksen alainen, [50] halutaan näissä tuomioissa todellisuudessa viitata hierarkkista alistussuhdetta koskevaan erityiseen edellytykseen, eli tilanteeseen, jossa asianomaisella on oikeudellinen velvollisuus, joka sisältää alistumisen palveluksen vastaanottajan ohjaus- ja määräysvaltaan palvelusta suoritettaessa. Tämän täsmennyksen perusteella en yhdy komission näkemykseen, jonka mukaan oikeuskäytännössä olisi suljettu pois tämän seikan merkitys. Tällä näyttää päinvastoin olevan keskeinen merkitys asiassa Lo Giudice vastaan parlamentti annetussa tuomiossa, [51] kun siinä selvitetään suoran oikeudellisen siteen olemassaoloa kantajan ja yhteisön toimielimen välillä. Vaikka sen merkitystä huomattavasti rajoitettiin myöhemmässä, asiassa Nevin vastaan komissio annetussa tuomiossa, ei tämän tuomion perusteella voida kuitenkaan katsoa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi tarkoittanut sulkea pois sen merkityksen tällaisessa selvityksessä. [52]

74. Lopuksi edellä esitetystä oikeuskäytännöstä voidaan mielestäni päätellä, kuten Hosman-Chevalier on asianmukaisesti osoittanut ja toisin kuin komissio näyttää väittävän, että asianomaisen henkilön ja valtion tai kansainvälisen organisaation välisen suoran oikeudellisen siteen olemassaolon selvittäminen suoritetaan *kaikkien ennalta määräämättömien tekijöiden* valossa ja niiden sopi-

50 – Ks. edellä 68 ja 71 kohta.

51 – Ks. tuomion 34 kohta.

52 – Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi ainoastaan, että kyseinen seikka ei sellaisenaan ole riittävä osoittamaan (tai sulkemaan pois, mikäli se puuttuu) suoran oikeudellisen siteen olemassaoloa.

vuutta indisioiksi tällaisesta siteestä arvioidaan vuoron perään kuhunkin tilanteeseen liittyvien ominaispiirteiden perusteella.

75. Tutkin tämän jälkeen komission valituksessaan esittämän väitteen perusteltavuutta.

c) Henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan loppuosan väitetty rikkominen

76. Yhteisöjen tuomioistuimella ei ole vielä ollut tilaisuutta antaa ratkaisua ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kehittämästä suoran oikeudellisen siteen käsitteestä.

77. Yhteisöjen tuomioistuin voi nyt käsiteltävässä asiassa tyytyä tutkimaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen omaksuman ratkaisun oikeellisuuden valittajan tilanteen kannalta tai se voi käsitellä asianosaisten esittämää tulkintakysymystä yleisemmin.

78. Jälkimmäisessä tapauksessa katson, että käsite "suora oikeudellinen side", sellaisena kuin se on yleisesti rajattu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännössä – riippumatta siitä, onko sitä sovellettu oikein yksittäistapauksissa, joissa on mielestäni omaksuttu liian muodollinen lähestymistapa –, voisi olla sopiva muuttuja, jonka perusteella voitaisiin arvioida, kuuluuko virkamiehen ennen tuloaan yhteisön palvelukseen harjoittama toiminta henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan lopussa olevan määritelmän "toiselle valtiolle tai kansainväliselle organisaatiolle *suoritettu palvelus*" soveltamisalaan.

79. Toisin sanoen olen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kanssa samaa mieltä, kun se katsoo, että edellytyksenä kyseisen säännöksen soveltamiselle on *oikeudellisen* siteen olemassaolo, eikä ainoastaan se, että valtiolle (tai kansainväliselle organisaatiolle) palvelusta suorittava henkilö on *suoraan* suhteessa siihen, jolle palvelusta suoritetaan. Katson lisäksi, että tällaisen siteen ei tarvitse välttämättä riippua kahden oikeussubjektin välisen sopimussuhteen tai lakiin perustuvan suhteen olemassaolosta, vaan se voidaan päätellä muistakin seikoista, jotka ovat ominaisia niiden suhteelle.

80. On siis arvioitava, ovatko ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yksilöimät Hosman-Chevalierin ja Itävallan tasavallan väliset yhdistävät tekijät riittäviä osoittamaan tämän siteen olemassaolon.

81. Tältä osin on aluksi todettava, että komissio ei ole millään tavoin kiistänyt sitä, ettei pysyvä edustusto kuuluisi valtion käsit-

teen alaan, eikä sitä voida myöskään vakavalla tavalla kyseenalaistaa.

82. Pysyvät edustustot hoitavat yleisten diplomaattisten tehtävien lisäksi [53] edustustehtäviä ja kansallisten intressien valvontaan liittyviä tehtäviä. Ne on perustettu jäsenvaltioiden yksipuolisilla toimenpiteillä, ja ne toimivat yhteistyöeliminä jäsenvaltioiden ja yhteisön toimielinten välillä erityisesti Coreperin toiminnassa. Vuosien kuluessa ne ovat yhteisön toimintaan osallistuvien eri hallinnonalojen edustuksellisten tarpeiden muuttumisen myötä omaksuneet monimutkaisemman rakenteen, joka vastaa sen valtion eri yksiköitä, josta ne ovat peräisin. Vaikka pysyvät edustustot hoitavat samoja tehtäviä ja ovat malliltaan olennaisilta osin samanlaisia, niiden organisaatio ja toiminta vaihtelevat jäsenvaltiosta toiseen ominaisuuksiensa, käytössä olevien menettelytapojen ja prioriteettien osalta. Palvelukseen otettujen virkamiesten ja asiantuntijoiden määrä ja lähtöpaikka riippuvat esimerkiksi eri kansallisten viranomaisten toiminnan vaatimuksista, jotka eivät ole samanlaisia.

83. Ei ole tarpeen käsitellä tarkemmin pysyvien edustustojen syntyhistoriaa, luonnetta tai toimintaympäristöä, vaan nyt käsiteltävän riidan osalta on riittävää todeta, että sovellettaessa henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa olevaa palvelusjakson sivuuttamissääntöä pysyvän edustuston virkamiesten työskentelyä on samalla tavoin kuin työskentelyä suurlähetystöissä pidettävä näiden elinten oikeudellinen luonne huomioon ottaen sille valtiolle suoritettavana palveluksena, jonka ne ovat.

84. Kuten edellä todettiin, komissio ei ole riitauttanut tätä, vaan kiistää sitä vastoin sen, että palvelusta, jota Hosman-Chevalier on suorittanut pysyvässä edustustossa, voitaisiin pitää Itävallan tasavallalle suoritettuna palveluksena. Valittaja katsoo erityisesti, että kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisessa tuomiossa nojautunut valituksen vastapuolen organisatoriseen ja toiminnalliseen integroitumiseen pysyvässä edustustossa, se on soveltanut täysin muodollista edellytystä eikä ole suorittanut aineellista tutkimusta, jonka perusteella sen olisi pitänyt sulkea pois suoran oikeudellisen siteen olemassaolo, joka oikeuskäytännössä asetetaan huomioon ottamatta jättämistä koskevan säännön soveltamisen edellytykseksi.

85. En ole komission kanssa samaa mieltä.

86. Muistutettakoon aluksi siitä, että edellä esitetyn perusteella suoran oikeudellisen siteen olemassaolo, johon komissio vetoaa, voidaan päätellä sellaisten eri seikkojen

53 – Ks. huomioon ottamatta jättämistä koskevan säännön soveltamisesta tilanteisiin, joissa ovat kyseessä palvelukset, joita on suoritettu suurlähetystöissä, asia 201/88, Atala-Palmerini v. komissio, tuomio 10.10.1989 (Kok. 1989, s. 3109) ja em. asia Nuñez v. komissio. Ks. lisäksi em. asiassa Olesen v. komissio annettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio, 40 kohta.

kokonaisuudesta, jotka on eriteltävä yksittäistapauksissa asian kokonaisarviointia suoritettaessa.

87. Toiseksi komission omaksuman lähtökohdan vastaisesti palvelusjakson sivuuttamissäännön soveltaminen ei edellytä, että palvelusta, josta on kysymys, suoritettaisiin palveluksen suorittajan ja sen vastaanottajan sopimukseen tai lakiin perustuvan suoran oikeudellisen suhteen perusteella.

88. Kolmanneksi katson, että valituksenalaisen tuomion 36 kohdassa mainitut seikat ja erityisesti se, että Hosman-Chevalier on kuulunut Itävallan pysyvän edustuston henkilöstöön ja että hänellä on ollut sama asema kuin muilla kyseisessä edustustossa työskennelleillä toimihenkilöillä ja virkamiehillä, ovat sellaisia seikkoja, jotka tukevat täysin päätelmää, jonka mukaan hänen suorittamansa palvelus on henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan soveltamisen kannalta Itävallan tasavallalle suoritettua palvelusta.

89. Se, että Hosman-Chevalier on käytännössä hoitanut tehtäväänsä pysyvän edustuston alaisuudessa toimiville muille kuin valtiollisille elimille, ei vie nyt käsiteltävän säännöksen soveltamisen kannalta merkitystä siltä oikeudelliselta siteeltä, joka hänellä on ollut Itävallan tasavaltaan, kun hän on kuulunut kyseisen jäsenvaltion pysyvän edustuston tekniseen ja hallinnolliseen henkilöstöön, minkä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on vahvistanut. [54] Tältä osin on muistettava, että pysyvän edustuston sisäinen organisaatio kuuluu sen jäsenvaltion harkintavaltaan, jonka se on. Sen tehtävänä on valita alaisensa elimet ja eritellä ne julkiset intressit, joiden valvonnasta niiden eri elinten, jotka toimivat pysyvän edustuston sisällä, on vastattava suhteissa yhteisön toimielimiin.

90. Olen lisäksi samaa mieltä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kanssa siitä, että mikäli yhteisön toimielinten tehtäväksi annettaisiin tätä tapausta vastaavissa tilanteissa täydellisen tutkimuksen tekeminen siitä, millaisia nimenomaisia tehtäviä virkamies on hoitanut jossakin pysyvässä edustustossa, henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan soveltamisedellytysten täyttymisen arviointi objektiivisten ja helposti sovellettavien perusteiden mukaan tehtäisiin ylivoimaisen ja hyödyttömän vaikeaksi.

91. Lopuksi on todettava, että toisin kuin valittaja näyttää väittävän, ensimmäisen

54 – Tähän ominaisuuteen sisältyy mielestäni perustavanlaatuinen ero valituksen vastapuolen tilanteen ja em. asiassa Nevin v. komissio, johon komissio viittaa useaan kertaan kirjelmissään, kantajana olleen henkilön tilanteen välillä. Vaikka Nevin oli sen toimielimen määräys- ja valvontavallan alainen, jossa hän työskenteli, hän ei ollut koskaan kuulunut virallisesti sen henkilöstöön, eikä hänellä ollut kyseisen toimielimen toimihenkilön asemaa henkilöstösääntöjen säännösten eikä sellaisten muiden asiakirjojen nojalla, joilla säännellään työsuhteita yhteisön toimielimissä.

oikeusasteen tuomioistuimen omaksuma ratkaisu ei ole millään tavoin ristiriidassa kyseessä olevan säännön tarkoituksen kanssa, sellaisena kuin se ilmenee edellä esitetyistä seikoista. Ristiriitaa ei ole silloin kun katsotaan sen tarkoituksen olevan lähinnä niiden oikeussubjektien rankaisemisen välttäminen, jotka ovat tässä säännöksessä tarkoitetuissa tilanteissa, eikä silloin kun katsotaan, että sillä pyritään pikemminkin jonkinlaisen etuoikeuden antamiseen valtioille ja kansainvälisille organisaatioille.

92. Edellä esitetyn perusteella ehdotan siis, että yhteisöjen tuomioistuin hylkää valituksen.

VII Oikeudenkäyntikulut

93. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 122 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että jos valitus hylätään, yhteisöjen tuomioistuin päättää oikeudenkäyntikuluista. Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

94. Koska ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin hylkäisi valituksen, ja koska Hosman-Chevalier on vaatinut komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut, näin on mielestäni meneteltävä.

VIII Ratkaisuehdotus

95. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin antaisi seuraavan ratkaisun:

Valitus hylätään.

Komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.